

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XVIII. Prosequitur coeptam de fundatione Conuentus Salmantini S.
Iosepho dedicati narrationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

cui cum Præposita per iocum dixisset, *Comede ergo illum*: Abijt, et in campo ptimè in sartagine fixit. rogantiq; coquæ, cur sic illum frigeret, respondit illa, *Vt illum edam*. & reuera edere volebat, inscia, nec reuerentiam Priorissæ itaque sibi valetudinique suæ per multum nocere potuisset. quidem summo opere gaudeo, quod in obedientia potius per excusationem videam peccari: etenim singulari quodam modo erga hanc vniuersam afficior. vnde quidquid potui, efficere per me ipsa conata sum, ut illi ipsa magni faciant & in pretio habeant; at parum certè id profuerit, nisi Dominus, per magnam misericordiam suam, gratiam à parte sua disset, vt omnes in genere erga illam afficerentur. Materiam pro illius illam valdè adaugere & perficere, vt semper crescat, depuratur.

CAPVT XVIII.

COEPTAM DE FVNDATIONE CONVENTVS S. ALMONTINI, S. Iosepho dedicati narrationem profertur.

Sua S. M. cum viri docti agere & commiscare vult.

Multum certè à proposito meo deflexi: quando enim allocutus sum, quod me Dominus per experientiam docere & docere voluit, non possum illius non mentionem facere: fieri quippe potest id quod bonum esse existimo, de facto bonum etiam sit. Semper videre, carissimæ, viros doctos & peritos vt consulatis: illorum in adminiculo perfectionis viam cum discretione & veritate inuenire. Præpositas proinde necesse est, si rite & prout oportet, officio adhiberi velint, confiteri viris literatis: sin minus, sapè grauissimè committantur errores sanctitatem & virtutem esse: simul & operam dierum, & nocturnales suæ Confessarijs doctis ac peritis confiteantur.

Pridie ergo festi omnium sanctorum, eo quo antè dictum est, no, sub prandium Salmanticam ingressæ sumus. & è diuersa parte euocauimus Nicolaum Gutierrezum, insignem Dei famulum (quem quædam duxerat ratione, insignem suis in laboribus & ærumis, quem quædam ierat plurimos: etenim summa olim in prosperitate vixerat, & in opiam inopiam redactus deinde fuit: quam non minori animi feruore, quam aliàs opulentiam: animi pacem & gaudium in Maiestate acceperat: cui in mandatis dederam, vt è domo de qua inquilini vt emigrarent curaret. Hic porro huic fundationi peragenda post feridè gnauiterque incubuit, idque magna cum deuotione animi promptitudine. Vt autem is ad me venit, narrauit domum suam vacare; neque enim se ab academicis impetrare potuisset.

cederent. Illi ergo dixi permultum referre, eam quanto cyus nobis
vacuam reddi, antequam per urbem me appulisse innotesceret: sem-
per enim meruebam (vti supra retuli) ne quod aliunde superueniret
impedimentum. Adijt ergo proprietarium & domus dominum, itaq;
quod eum rem gessit, vt illa vespere, penè dum tenebresceret, studiosi
inde emigrarent. Ad illam ergo transimus. Illa aurem fuit prima, quã
huc Sanctissimi Sacramenti illatione fundauit: nisi enim illud inferretur,
plenam mihi domus possessionem adire non videbar: at iam tam
didiceram, parum id referre, quod certè maximè mihi consolationi
fuit. Etenim Academici illi, quibus pro more est, non esse nitidos, to-
tam domum ita sordidam, & inquinatam reliquere, vt in illa emun-
danda non parum ea nocte sudauerimus. Postridè manè in ea sacro-
rum sunt celebratæ primitiæ; quando & ipsa plures huc Moniales,
quæ Medina venire debebant, euocauit. Noctè ergo, festum Sancto-
rum omnium sequente, ego & socia solæ in domo mansimus. Porro cum
timoris, quem socia mea, Maria scilicet de S. Sacramento, ætate me
maior, & insignis Dei ancilla, tum habebat, iam recordor, non pos-
sum non ridere. Quod enim Domus esset vasta, & satis hinc inde dis-
soluta, multas quoque haberet intermedias vacuitates, identidem
illis animo & cogitationi recurrere, fieri posse, vt è studiosis illis,
quod inuiti domum illam deserere coacti essent, aliquis clam & in ab-
dito delitesceret. facile quidem id ipsis fuisset, quod locus hic ad hoc
satis esset commodus: sed ipsæ nos intra conclaue quoddam abdidim-
us, palea inuecta constructum: hanc namque primam in fundandas
domos suppellectilem inuehere pro more habeo; hanc enim ha-
beres, in ipsa dormiebamus; illa verò nocte duas insuper habeba-
mus lodices, mutuo acceptas. Postridè Religiosæ quædam vicinæ
quibus tamen verebamur, ne nostra vicinitas oneri & molestiæ es-
set, necessariam aliunde venturis Sodalibus suppellectilem, quin etiam
cibum magna benignitatis significatione subministrarunt. ductæ
sunt illæ, à S. Elisabetha, & toto illo, quo in vicinia illarum habitauimus
tempore, summa earum in nos eluxu munificentia & obsequia. Vt
verò comes mea conclaui illo se oclusam vidit, timere quidem ali-
quantulum, quoad studiosorum terricula, desijt; at tamen circumspice-
re pauida hinc & illinc cepit. Et certè, diabolus se hic immiscere debe-
bat, quædam illius animo & cogitationi pericula obiciens, vt sic per
eam me inquietaret: quod enim animi deliquio & languori obno-
xia sim, quàm minimum, ad illud mihi adferendum, satis esse so-
lent. Percunctor ergo, ecquid identidem respectaret, cum ne-
mo illuc intrare posset. Tum illa: *Agitabam animo, Mater, ecquid, si hoc me*

Ddd 3

loco

*Salmantini
canobii in-
tia.**Inquietudo
cuiusdam
Monialis
causante
diabolo.*

loco emori contingeret, sola ipsa hic ageret. id enim si fieret, mihi gratia
 perquam durum foret. Hæc me responsio cogit abundantiam & suspensam
 non nihil reddidit, & aliquem etiam timorem iniecit. Etenim cano-
 nica corpora nullum timorem mihi incurrunt, aliquem tamen cordis
 languorem & imbecillitatem semper mihi causantur, etiam cum
 sola non sum. Hæc accedebat, quod in omnibus tota civitate tem-
 lugubris campanis excitaretur sonus, quod (vti dixi) postridie fidelium
 defunctorum ageretur commemoratio: ergo dæmon hanc occasionem
 atripuit ad nos perinania hæc terriculamenta magis consternandam
 videns namque se non timeri, alias timoris iniiciendi occasiones
 anfractus quarit. Comiti ergo dixi, Hoc vbi euenerit, carissima, tum dicitur
 quid factum opus mihi sit, deliberabo, ac in præsens sine me obsecro dormire. Quo die
 tem duabus superioribus noctibus satis male dormissemus, somnus
 mox nobis obrepens metum omnem discussit. Postridie verò appu-
 nouæ illæ Moniales, quarum aduentus quietas nos reddidit ac se-
 curas.

Triennio propè toto illo in loco Monasterium fuit (imò necesse
 an non etiam quadriennio) vt vix quisquam illius recordaretur, ne
 mentionem faceret. Iniunctum quippe mox mihi fuit, inde ad primum
 meum Abulensè monasterium ab Incarnatione dictum reuerti. Antè
 verò aliquo digredi non soleo monasterio (prout quidem mea volun-
 tas est) quam ei domum propriam, constructam & per omnia accom-
 modatam, relinquam, neue vnquam etiam digressa sum. In hoc quippe
 mihi Dominus singularem gratiam faciebat, quod in laboribus susci-
 piendis prima esse gauderem, & quidquid ad sororum quietem & re-
 collectionem necessarium videbatur, etiam minutissima quæque
 procuarem, tamquam si mihi toto vitæ tempore in domo illa
 uendum fuisset. Vnde etiam extremæ mihi consolationi & gratiæ
 erat, quod optimè illis esset prospectum, & omnia ritè accommodata.
 Certe valde malè me habuit, quoad sorores loci illius varijs modis
 fuerint afflictæ & mala passæ, non tam quod ea quæ victus & vultus
 necessaria, (nam etiam è loco in quo ipsa agebam, hæc illis vt fieri
 cerent præcurabam: erat quippe monasterium hoc satis importuno
 elemosynas submittendas loco situm) quam quoad valerè digne
 ed quod locus esset humidus, & satis frigidus; quod enim es-
 mus esset ampla, hinc ab ea frigus satis arceri non poterat. Omnium
 ro grauissimum erat, quod sanctissimum Altaris Sacramentum in e-
 de non haberent, cuius carentia monialibus ita reclusis, satis graui
 & magne desolationis occasio est. Hanc illæ molestiam non sentiant
 seclat

*Salmantini
 canobij
 mala.*

sed eam vnaquæque tali cum animi voluptate & gaudio pertulit, ut
etiam Dominum laudarent. imò harum nonnullæ mihi dixerunt, im-
pense digne sibi quamdam videri, aliam domum desiderare, ecce-
nim mirè se contentas hic agere, dummodò Diuinissimum Euchari-
stie haberent Sacramentum.

Superior ergo, visa Monialium perfectione, nec non laborem
afflictionemque quam sustinebant miseratus, me ex Incarnatio-
nis illuc euocauit cœnobio. Ipsæ verò interea cum viro quodam
nobili de alijs ædibus sibi vendendis stipulatæ sunt: sed ex erant hu-
iusmodi, ut binis aureorum millibus ex commodam in formam ap-
tari vix possent. Adhæc erant feudales. Ipse nihilominus pasturum se-
dit, nos in illas commigrare, & parietes altiores erigere, etiam non-
dam alienationis venia à Rege impetrata. Ergo procuravi ut Iulianus
de Auila (quem me in fundatoribus istis comitari solitum iam ante
diu) huius itineris mihi esset comes. Vidimus ergo domum, ut
quæ in ea concinnanda erant, designaremus, etenim ipsa experi-
entia faciebat ut iam aliquam fabricæ haberem notitiam. Mense
Augusto illuc abijimus, & (esto quàm maximè rem vrgerem) ta-
men ante S. Michaelis festum (quo tempore Salmantica domus e-
locari solent) parari non potuit ac plene, prout res exigebat, omnia
concinnari. Sed, quod eam, in qua hæctenus habitaueramus, in se-
quentem annum non conduxissemus, hinc alius eam conduxerat,
qui inde emigraremus, identidem nos vrgebat. Iam templum v-
trumque paratum & penè dealbatum erat, vir nobilis qui illam no-
bis vendiderat, vrbe aberat: quin & amici nonnulli nostri malè
nos agere dicebant, quod tam citò nondum omnibus paratis, illuc
migrare vellemus. at vbi vrget necessitas, bonis consilijs non est locus,
nihilum remedium impedimentis adferant.

Ergo pridie dedicationis Archangeli Michaelis, summo mane
hæc transijt: in diem vero sequentem indicta erat pro suggestu
Ven. Eucharistie in locum illum illatio, & prima futura illic con-
cio. factum autem Domino disponente, ut eo quo vesperi mi-
grauimus die, tanta ceciderit pluuia, ut in rebus necessarijs trans-
ferendis maximè nos laborare, & molestias subire varias oportue-
rit. Templum erectum, erat nouum, tamque malè tectum, ut aquam
pluuiam hinc inde transmitteret. fateor vobis oportet, carissimæ, il-
lo me die vidisse, me satis imperfectam esse: quod enim res iam diuul-
gata & proclamata esset, nesciebam quid agerem, sed me ipsa affligens
& crucians, amicum cum eo velut expostulabam dicens, aut me hu-
iusmodi in operibus adiutricem, ministramque non adhiberet, aut importuna
luc

S. M. ami-
cæ cū Domi-
no exposu-
it.

hinc ipse necessitati auxiliando prospiceret. Vix ille bonus Nicolaus Gutierrez solita sua mentis aequalitate, tamquam si nulla subfuisset difficultas, blandè mihi dixit, minime angerer aut torquerer, Deum quippe auxiliaturum. Atque ita etiam factum est: nam, vt primum S. Michaelis luxit dies, eo tempore quo populus confluere incipiebat, inopinè caelo toto sol fulgore nitere cepit, qui magnam in me deuotionem excitauit: vidique ad oculum, quam bonus ille vir melius egisset, in Domino confidendo, quam ipsa in vanum me torquendo & cruciando. Magnus ergo omnium gentium ordinumque factus est concursus, & solenni cantu inuisitata. Item Eucharistia Sacramentum pompa illud latum est. Quod autem optimo domus hæc esset loco sita, celebratè quantari que sapius à multitudine, & populus solito magis erga ipsam affici caperit, in primis autem Maria Pimentelia Comes Monteregeti, nec non alia quadam domicella, Mariana cognomine, cuius maritus loco Magistratum ac Præfectum agebat.

Postridie verò, (vt, quod obreceptum penes nos Altaris Sacramentum conceperamus, gaudium aliquo modo temperaretur) appetit ipse domus possessor & dominus, qui ita stomachari cepit, vt modo eum placarem, nescirem: & diabolo haud dubiè instigante, & dictum, vt rationi is nollet acquiescere. quidquid enim cum ipso negotium erat, re ipsa compleueramus, sed hoc ei tum quidem retere, dum mentem reuocare, parum tum quidem nobis conducebat. Verum cum alij eum alloquerentur, paulo mitius agere cepit. at mox iterum mentem mutans, placari noluit. Dixi ei itaque paratam me domo quamprimum cedere: sed ne hoc quidem voluit: sed pretium emptionis statim sibi præstari. Vxor eius (huius namque erat domus) vendi perierat, quò è pretio eius duabus filiabus in matrimonium locandis dorem pararet: hoc namque titulo, emptionis licentia & (quod esset in maioratum data) postulata erat, & pretium in maius aliis consignatum, cui id ipse dare perierat.

Quamuis autem hoc iam ab hinc triennio factum sit, nec tamen perfecta venditio est, nec scio an illo in loco (id est in illa) mansurum sit monasterium (hac de causa enim hæc res) quidnam tandem de illo futurum sit. Hoc autem scio, in maius nium quæ hæcenus Dominus huius primæ regulæ fundauit, maioriorum Moniales tantis laboribus & vexationibus exagitatæ, maximè rimum fuisse, quantis exagitatæ sunt huius. sed, quæ Dei misericordia est, tam bona & patientes ibi commorantur, vt maxima animi multitudine omnia aduersa perferant. Det Maiestas eius, vt in hac ipsa magis magisq; proficiant & crescant. Nam in domo commoda

Salmani-
sensum
Monialium
molestia.

non habenda, parum situm est: imò verò volupe nobis esse de-
 beri, cum tali in domo habitamus, è qua semper nos possunt expelle-
 re: propterea recordemur, ipsum mundi Dominum nullam do-
 mum propriam aut stabilem habuisse. Quin hoc ipsum, nimirum in
 domo non propria habitare, adhuc aliàs quidem nobis contigit (vñ
 in his ipsius foundationibus colligere est:) in veritate tamen dicere pos-
 sum, nunquam me Montalem vidisse, quæ hoc grauati ferret, aut
 propterea turbaretur. Det illius Maiestas, ne per infinitam ipsius
 caritatem & misericordiam, æterna nobis habitacula & domus de-
 bet. Amen.

CAPVT XIX.

AGITVR DE FVNDATIONE CONVENTVS IN ALBA

Tomasia, qui ab Annuntiatâ Deipara nomen sortitus est, & anno

M. D. LXXI. fundatus.

VI duo effluerant à peracta Salmanticensis Conuentus in om-
 nium Sanctorum festo foundatione menses, cum litteris & pre-
 cibus Quæstoris Ducis Albani, eiusque vxoris instantissimè
 rogata, vt & Albæ conuenrum constituerem. Ceterum in hanc
 sedem non vsque adeò propendebam, quòd, cum opidum per-
 quum sit, certis illa redditibus stabilienda videretur: ego verò male-
 bant, sine vllis omnino redditibus fundaretur. P. F. Dominicus Banne-
 ri, qui meus tunc Confessarius erat, & cuius sub harum fundatio-
 nis principium mentionem feci, quemque tunc Salmanticæ agere
 videram, me reprehendit, dicens, cum Concilium Tridentinum re-
 cibus stabiles monasterijs possidere concederet, nefas esse cuiusdam
 fundationem conuentus illam ob causam intermittere: & me rem nò
 intelligere: enim, etsi dotatus esset prouentibus, eo minùs quæ in-
 eo degunt, monachas & paupertatem posse colere, & ad perfectionem
 aspirare.

*Reditus sta-
 biles mona-
 sterijs per
 Concil.
 Tridenti-
 num conce-
 duntur.*

Antequam vero vltius prosequar, dicam, quænam & qualis ipsa
 fuerit fundatrix, & quibus ad conuentum hunc fundandum modis
 Domino inducta sit. Teresa Laizia, huius Monasterij Albani ab An-
 nuntiatione B. Virginis denominati, fundatrix, nobilibus prognata c-
 rat parentibus & sanguine illustri hi, quòd opes & facultates non res-
 ponderent per omnia sanguinis & generis dignitati, habitabant in
 Tordillos, cui Tordillos nomen, duabus circiter leucis Alba distante. Res
 illi misera est, quod, cum mundi huius res tantam includant vani-
 tatem & pompam, viri nobiles solitudinem illam doctrinæ, & aliarum
 S. Mariæ Teresa Opera. Ecc multarum